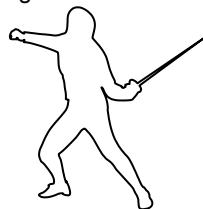

Šta mi se može dogoditi ako rezultat mog testa bude pozitivan jer sam koristio lijek za koji nisam znao da sadrži zabranjenu supstancu?

Po sveobuhvatnom načelu o striktnoj odgovornosti u okviru važećih antidoping pravila, vi kao sportista ste u konačnici odgovorni za sve što unosite u svoje tijelo, bilo da je riječ o nnečemu preporučenom, propisanom ili čak ako vam je to neko drugi dao. Ako je test sportiste pozitivan, rezultat je diskvalifikacija i moguća kazna ili suspenzija.

Da li bih trebao brinuti o kremama, kapima za oči ili drugim lijekovima koje ne trebam progutati?

Svakako. Zabranjene supstance dolaze u raznim oblicima i mogu dospjeti u vaše tijelo na razne načine: pomoću kontakta s kožom (kreme i masti), inhalacijom (ako udišete njena isparenja ili dim), kontaktom sa sluznicom (kapi za oči ili uši, čepići i sl.)

Svaki lijek primijenjen na vaše tijelo će vrlo vjerovatno ući u vaš sistem kako bi djelovao na ono za šta je namijenjen (smanjenje upale, olakšavanje bola, uvijanje bakterija i sl.), i bit će prisutne u vašoj krvi i urinu prije nego što bude eliminiran iz organizma.

Šta ako se desi hitan slučaj u kojem nemam vremena ni sposobnost da potvrdim da traženi lijek ne sadrži zabranjene supstance?

U posebnim okolnostima, kada akutno stanje opasno po život zahtijeva hitnu intervenciju koja uključuje upotrebu lijeka koji sadrži zabranjenu supstancu, vi i vaš liječnik morate podnijeti zahtjev za terapijsko izuzeće odmah nakon što je tretman obavljen. Međutim, očekuje se da će takvi slučajevi biti vrlo rijetki i stoga će izuzeće u terapijske svrhe biti bitno odobreno u hitnim situacijama pod posebnom pažnjom.

Da li postoji popis lijekova koje ne sadrže zabranjene supstance?

Održavanje tekućih informacija u vezi sa zabranjenim supstancama u svim proizvodima farmaceutske industrije širom svijeta zahtijeva ogromne resurse koji WADA – i u ovom trenutku nisu na raspolaganju.

Postoji nekoliko alata i izdanja za ovu svrhu. Liječnici i farmaceuti u nekim zemljama imaju pristup indeks listi svih farmakoloških proizvoda koja jasno naznačava koji su lijekovi dozvoljeni, a koji ne za upotrebu u sportu i koja se dopunjava mjesečno ili godišnje.

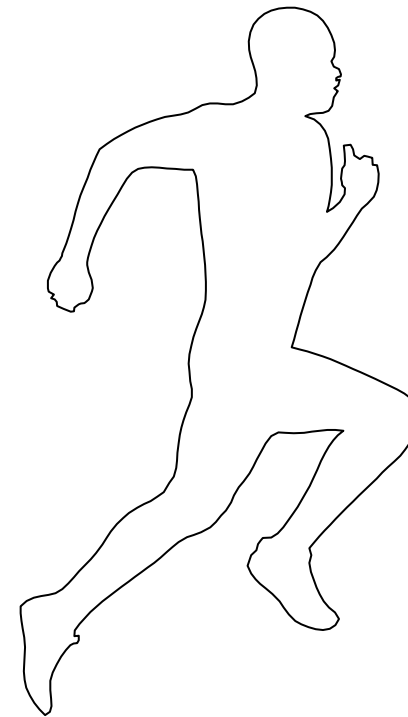
**BOSNA I HERCEGOVINA
AGENCIJA ZA ANTIDOPING KONTROLU**

Maršala Tita 36, 75 000 Tuzla
Bosna i Hercegovina

Tel: + 387 35 310 690
Fax: + 387 35 310 691

E-mail: info@ada.gov.ba
<http://www.ada.gov.ba>
Agencija za antidoping kontrolu BiH

Sportisti i lijekovi pitanja i odgovori

***Budi pravi
pobjednik!***

Šta mogu uraditi da izbjegnem pozitivan rezultat testa zbog uzimanja lijeka?

Postoje dva načina da dobijete lijekove: bilo na recept od vašeg ljekara ili da ih kupite direktno u apoteci. Svaki put prilikom pisanja recepta za vas, morate podsjetiti liječnika da ste sportista i da podliježete antidoping pravilima. Vaš liječnik bi trebao osigurati da propisani lijek ne sadrži nikakve zabranjene supstance.

Ako trebate lijek za koji vam nije potreban recept, preporuka je da konsultujete vašu nacionalnu antidoping agenciju ili da apotekaru pokažete Listu zabranjenih sredstava i upitate ga za pomoć prije nego odlučite da li ćete uzeti taj proizvod. Također, prilikom izbora pravog lijeka, provjerite da li uzimate lijek istovjetan onom koji je preporučen. Neki proizvođači nude više varijacija istog proizvoda (bez izazivanja pospanosti, brzoopuštajući, ekstra jaki, dugotrajni i sl.) i kako je formula drukčija za svaki od njih, tako postoji stvarni rizik da će neki od njih sadržavati zabranjenu supstancu dok drugi možda neće.

Važeća Lista zabranjenih sredstava je uvijek postavljena na stranici Svjetske antidoping agencije www.wada-ama.org. Genralno, dopunjena verzija Liste je objavljena u oktobru svake godine i postaje važeća od 1. januara naredne godine.

Šta ako jedini lijek za tretman mog zdravstvenog stanja sadrži zabranjenu supstancu?

Svjetski antidoping kodeks priznaje pravo sportiste na najbolji mogući tretman bilo kojeg zdravstvenog stanja. Ako vam treba lijek, molimo vas da kontaktirate vaš međunarodni savez ili vašu nacionalnu antidoping agenciju kako bi saznali više o kriterijima i proceduri apliciranja za terapijsko izuzeće (TUE). Više informacija o proceduri TUE možete naći na stranici Agencije za antidoping kontrolu www.ada.gov.ba Prije nego što aplicirate za TUE, preporučujemo vam da razmotrite mogućnost alternativnih tretmana koji ne uključuju zabranjenu supstancu ili metod. Ako takav alternativni metod postoji, vaš zahtjev za TUE će vjerovatno biti odbijen i cijeli proces će samo produžiti vaš oporavak.

Ako se razbolim i moje sljedeće takmičenje je na rasporedu za dvije sedmice od danas, koliko dugo treba lijeku da bude eliminiran iz mog organizma?

Vrijeme potrebno da se nečije tijelo riješi svih tragova supstance ovisi o prirodi supstance, i uzetoj količini, metabolizmu sportiste, načinom primjene, i od drugih faktora kao što je količina konzumirane tečnosti, interakcije sa drugim sastojcima istog lijeka, ili drugom unesenom supstancom. U biti, ne postoji opće pravilo i izbacivanje iz organizma. može varirati od par sati do nekoliko mjeseci. Još važnije, obzirom da ste predmet testiranja izvan takmičenja, činjenica da se nećete takmičiti naredne dvije sedmice ne isključuje mogućnost da budete testirani do tada.

Šta trebam raditi ako se razbolim na putu u stranu zemlju?

Lijekovi su često u prodaji pod različitim imenima u različitim državama, čak i kad imaju isto ime, i mogu biti drukčijeg sastava kako bi poštovali zakone svake pojedinačne zemlje o dostupnosti određenih supstanci. U nekoj zemlji, određeni proizvod može se smatrati sigurnim za konzumiranje iz perspektive antidopinga, dok u drugoj zemlji proizvod koji se prodaje pod istim imenom može sadržavati zabranjenu supstancu.

Prije korištenja lijeka kupljenog u stranoj zemlji najbolje je da se konsultujete s vašim tmskim doktorom, pokušate kontaktirati nacionalnu antidoping agenciju zemlje u kojoj boravite, ili kontaktirati vašu nacionalnu antidoping agenciju da biste zatražili savjet o tome šta da radite. Kao posljednju mogućnost, možete odnijeti Listu zabranjenih sredstava u apoteku i konsultirati listu sastojaka zajedno s dežurnim apotekarem (farmaceutom) kako biste bili sigurni da proizvod koji namjeravate uzeti ne sadrži zabranjene supstance.

Jedan od načina kako bi se izbjegla takva situacija je da, kao dio vašeg „putnog pribora“, ponesete manju dozu lijekova od kuće za koje znate da su sigurni za upotrebu i za koje smatrate da bi vam mogli trebati dok ste u stranoj zemlji (bolovi i temperatura, alergija, prehlada, stomačni problemi, kožne infekcije i sl.).

Prije nošenja lijekova u stranu zemlju ili njihovog vraćanja iz strane zemlje bilo bi dobro da provjerite da li carinski propisi dozvoljavaju da ih prenesete i da budete sigurni da na vaše odredište ne nosite supstancu koja je tamo ilegalna.

Šta se još radi kako bi se pomoglo sportistima da izbjegnú nenamjeran pozitivan rezultat testa zbog korištenja pogrešnog lijeka?

WADA traži moguće partnerstvo sa farmaceutskim udruženjem po pitanju objave registra farmaceutskih proizvoda kako bi se liječnici koji propisuju tretman ili lijek odmah mogli informirati o lijeku koji sadrži ili ne sadrži supstance zabranjene po antidoping pravilima.

WADA također istražuje mogućnost kreiranja globalne baze podataka lijekova koja bi sadržavala sve farmaceutske proizvoda u prodaji širom svijeta i njihov status naspram Liste zabranjenih sredstava. Takva baza podataka bi omogućila da sportisti imaju pristup pouzdanim informacijama o sastojcima bilo kojeg farmaceutskeg proizvoda, bez obzira u kojem dijelu svijeta ga namjeravali kupiti.

Šta sa homeopatskim proizvodima i alternativnim lijekovima?

Kao što je slučaj s prehrambenim suplementima, u nekim zemljama homeopatski proizvodi, biljni lijekovi i drugi proizvodi alternativne medicine nisu predmet iste kontrole kvaliteta kao farmaceutske proizvodi. Stoga, nepravilno označavanje, loša proizvodna praksa i kontaminacija mogu uzrokovati prisustvo zabranjene supstance bez znanja proizvođača. Homeopatski proizvodi obično posjeduju jako nisku koncentraciju aktivnih supstanci, međutim, obzirom da označavanje obično ne navodi sastojke po hemijskim supstancama nego po porijeklu (ime biljke ili životinje iz koje je supstanca dobijena), teško je bilo kome da odredi mogućnost prisustva zabranjene supstance.

Također, sportisti moraju biti pažljivi po pitanju bilo kojih domaćih (kućnih) lijekova koji su pronašli svoje mjesto u porodičnoj tradiciji ili kulturi života. Mnogi od tih preparata potiču iz biljnih proizvoda i neke zabranjene supstance također potiču iz biljaka. Zapamtite, po načelu striktno odgovornosti, nije bitno kako ili zašto je zabranjena supstanca dospjela u tijelo sportiste. Sportisti su odgovorni za sve što ulazi u njihovo tijelo.